

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\K\Kafka Franz\Kafka_Franz-Úvahy o hříchu utrpení naději.pdb

PDB Name: Úvahy o hříchu, utrpení, ...
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 16.8.1973
Modification Date: 16.8.1973
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Úvahy o hříchu, utrpení, naději a pravé cestě
Franz Kafka

Kafka psal aforismy inkoustem na jednotlivé lístky, které očísloval.

Některé sám přeškrtl (jsou označené *), ze svazku je však neodstranil.

Předložené číslování aforismů je autentické.

1 Pravá cesta vede po laně, které není napnuto ve výši, nýbrž těsně nad zemí. Zdá se být více určeno k tomu, aby se o ně klopýtlo, než aby se po něm přešlo.

2 Všechny lidské chyby tkví v netrpělivosti, v předčasném přerušení metodičnosti, ve zdánlivém vytyčení zdánlivé věci.

3 Jsou dva hlavní lidské hříchy, ze kterých vyplývají všechny ostatní: netrpělivost a lhostejnost. Pro netrpělivost byli vyhnáni z ráje, pro lhostejnost se nevracejí zpět. Možná ale je jen jeden hlavní hřích: netrpělivost. Pro netrpělivost byli vyhnáni, pro netrpělivost se nevracejí.

4 Mnoho stínů zesnulých se zabývá jen tím, že olizuje vlny řeky mrtvých, protože pochází od nás a má ještě slanou příchut' našich moří. Řeka se pak odporem vzpírá, obrací se a unáší mrtvé zpět do života. Oni jsou však šťastní, pějí děkovné písně a hladí pobouřenou řeku.

5 Z určitého bodu již není návratu. Tohoto bodu je třeba dosáhnout.

6 Rozhodující okamžik lidského vývoje je ustavičně přítomný. Proto jsou v právu revoluční duchovní hnutí, která všechno předchozí prohlásí za nicotné, neboť se ještě nic nestalo.

7 Jedním z nejučinnějších svodů zla je výzva k boji.

8 Je jako boj s ženami, který končí v posteli.

9 A. je velmi nafoukaný, jelikož si myslí, že velmi pokročil v dobru, neboť, zjevně jako stále lákavý objekt, se cítí být vystaven stále více pokušením, přicházejících z jemu dosud zcela neznámých směrů.

10 Správný výklad je ale ten, že se v něm usídlil velký ďábel a nespočet menších přichází, aby tomu velkému sloužilo.

11/12 Rozdílnost pohledů na jablko: pohled malého chlapce, který musí natahovat krk, aby jablko na stole vůbec zahlédl, a pohled pána domu, který jablko vezme a svobodně podá stolovníkovi.

13 První známkou začínajícího poznání je přání zemřít. Tento život se zdá být neúnosný a jiný nedosažitelný. Člověk se už nestydí za to, že chce zemřít; chce být převeden ze staré cely, kterou nenávidí, do nové, kterou se teprve naučí nenávidět. Přitom působí zbytek víry, že během transportu půjde náhodou chodbou Pán, pohlédne na vězně a řekne: "Tohoto už nezavírejte. Ten přijde ke mně."

14* Kdybys krácel po rovině, měl dobrou vůli jít vpřed, a přesto dělal kroky zpět, bylo by to k uzoufání; protože ale šplháš do strmého svahu, asi tak strmého, jak ty sám vypadáš při pohledu zdola, mohou být tvé kroky způsobeny také jen vlastností terénu a ty si nemusíš zoufat.

15 Tak jako cesta na podzim: sotva je čistě zametená, už se opět pokrývá suchým listím.

16 Klec šla hledat ptáka.

17 Na tomto místě jsem ještě nikdy nebyl: jinak se tu dýchá, vedle slunce mnohem oslnivěji září hvězda.

18 Kdyby bývalo možné postavit babylonskou věž, aniž by se na ni dalo vyšplhat, bylo by to dovoleno.

19* Nenech si namluvit od zla, že před ním můžeš mít tajnosti.

20 Leopardi vtrhnou do chrámu a vychlemtají obětní džbány; to se stále opakuje; nakonec se to dá předvídat a stane se to součástí obřadu.

21 Tak pevně, jako ruka svírá kámen. Ale jen proto, aby jej co nejdále odhodila. Avšak i do té dálky vede cesta.

22 Ty jsi úkol. Široko daleko žádný žák.

23 Z pravého protivníka do tebe vstoupí bezmezná odvaha.

24 Je štěstím pochopit, že země na níž stojíš, nemůže být větší než dvě chodidla, co ji pokrývají.

25 Jak jinak se radovat ze světa, než že se k němu utečeme?

26 Je nespočet skrýší, záchrana však jen jedna, ale možností záchrany je opět tolik, co skrýší.

26* Cíl existuje, ale ne cesta; co zveme cestou, je váháním.

27 Konat to záporné je nám ještě ukládáno; to kladné už nám bylo dáno.

28 Když je zlo jednou přijato, nepožaduje už, aby se mu věřilo.

29 Tajné myšlenky, se kterými do tebe vstupuje zlo, nejsou tvé, nýbrž jeho.

29* Zvíře vykrouť pánovi bič a samo se švihá, aby se stalo pánem, a neví, že jde jen o představu, vyvolanou novým uzlíkem na pánově biči.

30 Dobro je v jistém smyslu bezútešné.

31 Neusiluji o sebeovládání. Sebeovládání znamená: chtít působit na náhodném místě nekonečného vyzařování mé duchovní existence. Když už ale musím kolem sebe takové kruhy uzavírat, pak to dělám raději nečinně v pouhém úžasu nad tím nesmírným komplexem a přináším si domů jen posílení, které tento pohled naopak dává.

32 Vrány tvrdí, že jediná vrána by mohla zničit nebesa. To je nepochybně, avšak nedokazuje to nic proti nebesům, neboť nebesa právě znamenají: nemožnost vran.

33* Mučedníci nepodceňují tělo, ale pozvedají je na kříži. V tom jsou se svými protivníky zajedno.

34 Je vysílen jako gladiátor po boji, jeho práce spočívala ve vybilení koutu úřední místnosti.

35 Nelze mít, je jen bytí, jen po posledním dechu, po udušení toužící bytí.

36 Dříve jsem nechápal, proč nedostávám na svou otázku odpověď, dnes nechápu, jak jsem si mohl myslet, že se umím ptát. Ale já jsem přece vůbec nepřemýšlel, jen se ptal.

37 Na tvrzení, že možná vlastní, ale není, odpověděl jen chvěním a bušením srdce.

38 Kdosi se podívoval tomu, jak lehce šel cestou věčnosti: řtil se totiž po ní dolů.

39a Zlu nemůžeme splácet po částech - a nepřetržitě to zkoušíme.

39b Cesta je nekonečná, nic nelze odebrat, nic přidat, a přece ji každý měří svým dětským loktem. "Zajisté, i tento loket cesty musíš ještě ujít, nebude ti odpuštěn."

40 Pouze z našeho pojetí času to nazýváme Poslední soud, vlastně je to stanné právo.

41 Naštěstí se nepoměr světa zdá být jen početní.

42 Hlavu naplněnou odporem a nenávistí sklonit na prsa.

43 Lovečtí psi si ještě hrají na dvoře, ale zvěř jim neunikne, přestože se už teď žene lesy.

44 Směšně ses vystrojil pro tento svět.

45 Čím více koní zapřáhneš, tím rychleji to jde - totiž nikoli vyrvat kámen ze základů, což je nemožné, nýbrž zpřetrhat popruhy a tím volně, bezstarostně ujíždět.

46 Slovo "sein" znamená v němčině dvojí: vezdejší bytí a náležení Jemu.

47 Byla jim dána volba, stát se králi nebo posly králů. Po způsobu dětí chtěli být všichni posly. Proto jsou tu jen sami poslové, kteří se ženou světem a předávají si navzájem zprávy, jež ztratily smysl, protože nejsou žádní králové. Rádi by ukončili svůj bídný život, ale neodvažují se toho kvůli služební přísaze.

48 Věřit v pokrok neznamená: věřit, že už nějaký pokrok nastal. To by nebyla víra.

49 A. je virtuos a nebe je jeho svědkem.

50* Člověk nemůže žít bez trvalé důvěry v něco nezničitelného v sobě, přičemž jak to nezničitelné, tak i důvěra mohou před ním zůstat trvale utajeny. Jedno z možných vyjádření tohoto utajení je víra v osobního boha.

51* Bylo třeba zprostředkování hadem: zlo může člověka svést, ale nikoli stát se člověkem.

52* V boji mezi tebou a světem dělej sekundanta světu.

53 Nesmíme nikoho podvádět, ani světu upírat jeho vítězství.

54 Neexistuje jiný než duchovní svět; co nazýváme světem smyslů, je zlem v duchovním světě, a co nazýváme zlem, je jen nutnost okamžiku našeho věčného vývoje.

54* Svět lze rozpustit nejsilnějším světlem. Pro slabé oči ztuhne, pro ještě slabší zatne pěsti, pro ještě slabší se stane stydlivým a rozdrťí toho, kdo se odváží na něj pohlédnout.

55 Vše je podvod: hledat nejnižší míru klamů, zůstat u obvyklého, hledat nejvyšší míru. V prvním případě je podváděno dobro tím, že si chceme ulehčit jeho získání, zlo tím, že mu dáváme příliš nevýhodné podmínky boje. V druhém případě je podváděno dobro tím, že o ně neusilujeme ani ve věcech pozemských. V třetím případě je podváděno dobro tím, že se od něho co nejdále vzdálíme, zlo tím, že doufáme, že jeho vystupňováním na nejvyšší míru se stane bezmocným. Podle uvedeného by se měl upřednostňovat druhý případ, neboť dobro podvádíme vždy, zlo však, jak se to alespoň tak jeví, v tomto případě nikoli.

56 Jsou otázky, které bychom nepřekonali, kdybychom od nich nebyli už od přírody osvobozeni.

57 Řeč lze použít pro vše, co je mimo smyslový svět, jen v náznaku, ale nikdy ani v nejmenším ke srovnání, neboť pojednává, tak jako smyslový svět, jen o vlastnictví a jeho vztazích.

58* Člověk lže pokud možno málo, jen když pokud možno málo lže, nikoli má-li k tomu pokud možno málo příležitosti.

59* Schod, který není značně vyšlapán od kroků, je ze svého pohledu jen poněkud zbytečně sestaveným dřevem.

60 Kdo se zřiká světa, musí milovat všechny lidi, neboť se zřiká i jejich světa. Začíná tak tušit pravou lidskou podstatu, kterou nelze jinak než milovat, za předpokladu, že je jí roven.

61* Ten, kdo na světě miluje svého bližního, se nedopouští ani větší, ani menší krivdy než ten, kdo na světě miluje sebe. Zbývá jen otázka, zda to první je možné.

62 Skutečnost, že neexistuje jiný než duchovní svět, nám bere naději a dává nám jistotu.

63 Naše umění je pravdou oslněné bytí: světlo na uhýbající, škaredé tváři je pravdivé, jinak nic.

64/65 Vyhnutí z ráje je v podstatě věčné: vyhnutí z ráje je tedy sice nezvratné, život ve světě nevyhnutelný, avšak věčnost tohoto procesu (nebo vyjádřeno v čase: věčné opakování procesu) přesto umožňuje, že můžeme v ráji nejen

trvale zůstat, nýbrž že tam skutečně trvale jsme, ať už to zde víme nebo ne.

66 Je svobodným a zajištěným občanem země, neboť je připoután k řetězu, který je dost dlouhý, aby mu umožnil volný přístup do všech oblastí země, ale přesto jen tak dlouhý, aby ho nic nemohlo vytrhnout za hranice země. Zároveň je však také svobodným a zajištěným občanem nebe, neboť je připoután k podobně spočítanému nebeskému řetězu. Chce-li nyní na zem, škrtí ho obojek nebe, chce-li do nebe, škrtí ho obojek země. A přesto má všechny možnosti a cítí to; ba dokonce se zdráhá odvodit to celé z chyby při prvním připoutání.

67 Honí se za skutečnostmi jako začátečník na bruslích, který se navíc učí tam, kde je to zakázáno.

68 Co je radostnější než víra v domácího boha!

69 Teoreticky existuje dokonalá možnost štěstí: věřit v to nezničitelné v sobě a neusilovat o ně.

70/71 Nezničitelné je jen jedno; je to každý jednotlivý člověk a zároveň je všem společné, odtud bezpříkladně nerozlučné spojení lidí.

72* V jednom a též člověku existují poznatky, které ač jsou naprosto rozdílné, mají přesto stejný objekt, z toho opět vyplývá, že v jednom a též člověku musí být rozdílné subjekty.

73 Žere odpadky z vlastního stolu; tím je sice nasycený o chvíli déle než ostatní, odnaučí se však jíst ze stolu nahoře; tím pak ale ustávají i odpadky.

74 Jestliže to, co mělo být v ráji zničeno, bylo zničitelné, pak to nebylo rozhodující; jestliže to však bylo nezničitelné, potom žijeme ve falešné víře.

75* Zkoušej se na lidstvu. Pochybovače nechává pochybovat, věřícího věřit.

76 Ten pocít: "zde nezakotvím" - a hned okolo sebe cítit vzdouvající se, nesoucí proud.

76* Zvrat. Čihavě, se strachem a s nadějí se plíží odpověď kolem otázky, zoufale pátrá v její nepřístupné tváři, sleduje ji na nejnemožnějších, tj. pokud možno od odpovědi se vzdalujících cestách.

77 Kontakt s lidmi svádí k pozorování sebe sama.

78 Duch se osvobodí, až když se nemá o co opřít.

79 Smyslná láska klame zdáním, že je nebeskou láskou; sama by to nedokázala, ale protože má v sobě nevědomky prvek nebeské lásky, daří se jí to.

80 Pravda je nedělitelná, nemůže se tedy sama poznat; kdo ji chce poznat, musí být lži.

81 Nikdo nemůže žádat něco, co mu koneckonců škodí. Vyvolává-li to - a to možná pokaždé - u jednotlivého člověka přece toto zdání, dá se to vysvětlit tím, že Někdo v člověku vyžaduje něco, co je tomuto Někomu sice k užítku, ale druhému Někomu, který je napůl přizván k posouzení případu, velice škodí. Kdyby se člověk hned od začátku a nikoli teprve při posouzení postavil na stranu toho druhého Někoho, první Někdo by zanikl a s ním i ta žádost.

82 Proč si stěžujeme na hříšný pád? Kvůli němu jsme nebyli vyhnáni z ráje, nýbrž kvůli stromu života, abychom z něj nejedli.

83 Jsme hříšní nejen kvůli tomu, že jsme jedli ze stromu poznání, nýbrž také kvůli tomu, že jsme dosud nejedli ze stromu života. Stav, v němž se nacházíme, je hříšný nezávisle na vině.

84 Byli jsme stvořeni k životu v ráji, ráj byl určen k tomu, aby nám sloužil. Naše určení bylo změněno; není však řečeno, že by se změnilo i určení ráje.

85 Zlo je vyzařování lidského vědomí v určitých přechodných stavech. Zdáním není vlastně smyslový svět, nýbrž jeho zlo, které ovšem pro naše oči vytváří smyslový svět.

86 Od hříšného pádu jsme si ve schopnosti poznávat dobré a zlé v podstatě rovni; přesto právě zde hledáme své mimořádné přednosti. Avšak teprve za tímto poznáním začínají pravé rozdílnosti. Opačné zdání je způsobeno následujícím: Nikdo se nemůže spokojit jen s poznáním, nýbrž se musí snažit podle něho jednat. K tomu mu však nebyla dána síla, musí se tedy zničit, ačkoli hrozí nebezpečí, že ani tím nezíská potřebnou sílu, ale nezbyvá mu nic jiného než tento poslední pokus. (To je také smysl toho, proč bylo pod hrozbou smrti zakázáno jíst ze stromu poznání;

možná je to i původní smysl přirozené smrti.) Takového pokusu se ovšem bojí; raději by vzal zpět poznání dobra a zla (označení "hříšný pád" vyplývá z tohoto strachu); co se stalo, nelze však vzít zpět, lze to pouze zastít. Pro tento účel vznikají motivace. Celý svět je jich plný, ba dokonce celý viditelný svět není ničím jiným než motivací člověka, který si chce na okamžik odpočinout. Pokusem zfalšovat skutečnost poznání, poznání napřed učinit cílem.

87 Víra jako gilotina, tak těžká, tak lehká.

88 Smrt je před námi asi tak, jako obraz Alexandrovy bitvy na zdi ve třídě. Jde o to, zdali ještě v tomto životě svými činy obraz zastíníme nebo úplně vymažeme.

89 Člověk má svobodnou vůli, a to trojí: za prvé byl svobodný, když tento život chtěl; nyní už to ovšem nemůže vzít zpět, neboť už není ten, který to tenkrát chtěl, leda že naplňuje svou tehdejší vůli tím, že žije.

90* Dvě možnosti: činit se nekonečně malým nebo jím být. To druhé znamená završení, tedy nečinnost, to první začátek, tedy čin.

91* Abychom se vyhnuli slovnímu nedorozumění: co má být účinně zničeno, musí být předtím zcela pevně uchopeno; co se drolí, drolí se, nelze to však zničit.

92 První modloslužbou byl určitě strach z věcí, ale s tím i související strach z nezbytnosti věcí, a s tím související strach z odpovědnosti za věci. Tato odpovědnost se zdála být tak strašlivá, že se ji člověk neodvážil vložit na ani jedinou, byť nadlidskou bytost, neboť ani zprostředkováním takové bytosti by se ještě lidské odpovědnosti dostatečně neulehčilo, vztah jen k jedné bytosti by byl odpovědností ještě příliš poskvrněn, proto dal člověk každé věci odpovědnost za sebe samu, ba co víc, dal těmto věcem ještě také poměrnou odpovědnost za člověka.

93* Už nikdy psychologii!

94 Dva úkoly na počátku života: stále více omezovat svůj okruh a stále zkoumat, zda se neschováváš někde mimo svůj okruh.

95* Zlo je někdy v rukou jako nástroj, poznáno i nepoznáno se nechá, je-li to vůlí člověka, bez odporu odložit.

96 Radosti tohoto života s námi nesdílí, nýbrž náš strach před vzestupem do vyššího života; utrpení s námi nesdílí, nýbrž naše vlastní utrpení z tohoto strachu.

97 Jen zde je utrpení utrpením. Ne snad tak, že by ti, kteří zde trpí, měli být někde jinde pro své utrpení povýšeni, nýbrž že to, co se v tomto světě nazývá utrpením, je v jiném světě, nezměněno a pouze zbaveno svého protikladu, blaženosti.

98* Představa o nekonečné rozloze a bohatosti kosmu je výsledkem do krajnosti vystupňované směsi namáhavého tvoření a svobodného sebeuvědomování.

99 Oč více stísnující, než nejneúprosnější přesvědčení o našem současném hříšném stavu, je i to nejslabší přesvědčení o budoucím věčném ospravedlnění naší časnosti. Jen síla, s jakou snášíme toto druhé přesvědčení, které ve své ryzosti to první plně obsahuje, je mírou víry.

99* Mnozí se domnívají, že vedle velkého prvotního klamu se pro každého pořádá ještě zvláštní malý klam, že tedy když se na jevišti předvádí milostný výstup, má herečka kromě vylhaného úsměvu pro svého milence ještě zvláštní záluďný úsměv pro zcela určitého diváka na poslední galerii. To znamená zajít příliš daleko.

100 Ďábelské můžeme poznat, ale nikoli v ně věřit, neboť více ďábelského, než je zde, neexistuje.

101 Hřích přichází vždy otevřeně a smysly ho můžeme ihned uchopit. Kráčí na svých kořenech a není třeba ho vytrhávat.

102 Všechno utrpení kolem nás musíme i my vytrpět. Nemáme všichni jedno tělo, ale jeden růst, a ten nás provází všemi bolestmi, ať v té či jiné formě. Tak jako se dítě vyvíjí všemi životními stadii až k starci a smrti (a každé stadium se v podstatě zdá být pro to předcházející, z žádostivosti či strachu, nedosažitelné), stejně tak se vyvíjíme (ne méně silně spjati s lidstvem než sami se sebou) vším utrpením tohoto světa. V této souvislosti není místa pro spravedlnost, ale ani pro strach z utrpení nebo pro chápání utrpení jako zásluhy.

103 Můžeš se vyhnout utrpení světa, to je ponecháno tvé svobodné vůli a odpovídá to tvé přirozenosti, ale možná, že právě toto vyhýbání je jediným utrpením, kterému bys mohl zabránit.

105 Prostředek svodu tohoto světa, stejně jako znamení záruky, že tento svět je jen přechodem, jsou si rovny. Právem,

neboť jen tak nás může svět svést a odpovídá to pravdě. To nejhorší na tom je, že po zdařilém svodu zapomeneme na záruku, a tak nás vlastně vlákalo dobro do zla, pohled ženy do postele.

106 Pokora poskytuje každému, i osamělému zoufalci, nejsilnější vztah k bližnímu, a to bezprostředně, ovšem jen při naprosté a trvající pokoře, neboť jen ta je pravým jazykem modlitby a zároveň uctíváním i nejpevnějším spojením. Vztah k bližnímu je vztahem modlitby, vztah k sobě je vztahem usilování; z modlitby čerpáme sílu k usilování.

106* Můžeš snad znát něco jiného než klam? Je-li jednou klam zničen, nesmíš naň pohlédnout, nebo se změníš v solný sloup.

107 Všichni jsou k A. velmi přátelští, stejně tak, jako se i před dobrými hráči pečlivě střeží vynikající biliár tak dlouho, dokud nepřijde velký hráč, který plátno důkladně prohlédne, nestrpí žádnou předchozí vadu, ale když pak sám začne hrát, zcela bezohledně se vyřádí.

108 "Pak se vrátil ke své práci, jako by se nic nestalo." To je poznámka, která je nám známá z neurčitého množství starých vyprávění, ačkoli se nejspíš v žádném nevyskytuje.

109 "Že by se nám nedostávalo víry, to se říct nedá. Už prostá skutečnost našeho života je svou hodnotou víry naprosto nevyčerpatelná." "V tom že by byla hodnota víry? Člověk přece nemůže nežít." "Právě v tomto ,přece nemůže' tkví šílená síla víry; v tomto záporu nabývá podoby."

109* Není nutné, abys vycházel z domu. Zůstaň u svého stolu a naslouchej. Ani nenaslouchej, jen čekej. Ani nečekej, buď úplně tichý a sám. Svět se ti nabídne k odhalení, nemůže jinak, okouzlen se bude před tebou vinout